

Врз основа на член 18 став 1 алинеја 8 и член 20 став 1 алинеја 11, во врска со член 50 став 4 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија” бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14 и 132/14) и член 15 став 1 алинеја 7 и член 39 став 1 алинеја 3 од Деловникот за работа на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги бр. 01-4351/1 од 29.08.2014 година, а во согласност со Заклучокот на Советот на Агенцијата бр. 02-5747/5 од 21.11.2014 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 19-та седница, одржана на 21.11.2014 година, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ЗАШТИТА НА МАЛОЛЕТНИТЕ ЛИЦА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на Правилникот

Со овој Правилник се определуваат начинот на категоризација и периодите на емитување на аудиовизуелните програми што можат штетно да влијаат врз физичкиот, психичкиот и моралниот развој на малолетните лица, облиците на акустично и визуелно предупредување, визуелните знаци, техничките мерки за заштита на малолетните лица, како и начинот на постапување на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги (телевизиски радиодифузери и даватели на аудиовизуелни медиумски услуги по барање) на кои се однесува обврската за заштита на малолетните лица.

Член 2

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој Правилник го имаат следново значење:

- **Малолетни лица** се лицата на возраст под 18 години;
- **Програми што можат штетно да влијаат врз малолетните лица** се аудиовизуелните целини или нивни составни делови што вклучуваат описи, сцени или глетки на насилство, еротика, сексуално однесување забрането со закон, непристоен (вулгарен) говор, сугестибилни облици на однесување лесни за имитација, а опасни за здравјето и безбедноста, поведение навредливо за човековото достоинство и др.;
- **Насилство** во смисла на овој Правилник, е секое очигледно прикажување каков било облик реално остварлива закана од физичка сила или непосредна употреба на сила, со или без оружје, сила која има намера да повреди или да застраши едно или група живи суштества. Притоа, може да станува збор за прикажување на веќе извршено насилство или на намера за извршување насилство, без оглед дали тоа насилство може или не може да предизвика повреда. Ваквата дефиниција на насилство вклучува и какво било прикажување последици од физички повреди на некое живо суштество (или група живи суштества), иако чинот на насилство не е прикажан;
- **Временски периоди** се точно определени термини од програмата во текот на едно деноноќие во рамки на кои е дозволено да се емитуваат програми од одредена категорија. За секоја категорија програми има посебен временски период за емитување;
- **Програмски контекст** во кој се емитуваат содржини штетни за малолетните лица се однесува (но не се ограничува) на: жанрот на програмата; форматот на

аудиовизуелниот програмски сервис во рамки на кој се емитува програмата; временскиот период од програмата и редоследот на програмите во програмската шема (пред и по времето на емитување на конкретната програма) за телевизиските програмски сервиси; распоред на програмите во каталогот според категоријата за давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање; степенот на штета што може да ја предизвика некоја програмска содржина; очекуваниот број и состав на потенцијалната публика и веројатните очекувања на публиката; степенот до кој се изнесуваат детали за содржината за која се информира потенцијалната публика; дополнителните ефекти што содржината може да ги предизвика кај гледачите.

II. СОДРЖИНИ ШТО МОЖАТ ШТЕТНО ДА ВЛИЈААТ ВРЗ МАЛОЛЕТНИТЕ ЛИЦА

Член 3 Насилство

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги се должни да водат сметка дека зачестеното и континуирано прикажување насилство може да има кумулативен негативен ефект врз малолетните лица, што може да се изрази преку намалување на степенот на сензитивност кон насилството и преку развивање став дека насилството може да претставува прифатлив начин за решавање на проблемите.

Стравот предизвикан од описи, од сцени и/или од глетки на насилство може силно да ги вознемири малолетните лица. Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги мора секогаш најодговорно да ја осмислуваат рамнотежата помеѓу - правото на јавноста да биде навремено и прецизно информирана, и - потребата од заштита на малолетниците.

Сцени со вербално или физичко насилство или со друго опасно однесување кое лесно може да се имитира од малолетните лица и кое може да биде штетно или опасно за нив, не смеат да се емитуваат во програми што се првенствено наменети за малолетни лица.

Член 4 Употреба на дрога, психоактивни супстанции, цигари и алкохол

Употребата на дрога, психоактивни супстанции, цигари и алкохол не смее да се прикажува во аудиовизуелните програми кои се првенствено наменети за малолетни лица.

Во аудиовизуелните програми кои не се наменети за малолетни лица не смее да се поддржува, поттикнува, охрабрува или велича употребата на дрога, психоактивни супстанции, цигари и алкохол, освен ако тоа не е оправдано преку контекстот на жанрот или преку мотивите на драмското дејствие во играната програма.

Член 5 Еротика

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги се должни да водат сметка дека, иако во програмите е дозволено до извесна граница да се прикажува еротика, ваквите содржини, сепак можат да им нанесат штета на малолетните лица. Затоа категоризацијата на програмите што содржат еротика мора да ја прават во согласност со описите на категориите програми утврдени во Правилникот.

Кога прилозите во вести и во информативни програми вклучуваат описи, сцени и/или глетки што содржат еротика, оценката за соодветноста на периодот на нивното прикажување на телевизиските програмски сервиси, треба да се темели врз степенот на експлицитност на прикажаните детали.

Член 6

Сексуално однесување забрането со закон

Медиумската обработка на теми во врска со педофилијата, сексуална злоупотреба на малолетници и други облици законски забрането сексуално однесување, може да се оправда само заради правото на јавноста да биде информирана и заради нивно пошироко општествено проблематизирање.

Медиумскиот третман на теми поврзани со педофилијата и на други облици законски забрането сексуално однесување, во вестите, информативните, документарните или други програми, не смее да вклучува каква било сугестија или поттикнување социјално непожелен став.

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги се должни, при категоризацијата на програмите, да водат сметка за тоа дека, описите, сцените и/или глетките на силување и последици од силување може да имаат особено штетни последици врз малолетните лица.

Планирањето на термините од страна на телевизиските радиодифузери за емитување програми чие сценарио третира сексуална злоупотреба на малолетни лица, мора да се темели врз фактот дека малолетните лица може да бидат вознемирени како последица од очекуваната идентификација со прикажаната жртва на насилничкиот чин.

Кога прилозите во вести и во информативни програми вклучуваат описи, сцени и/или глетки што содржат сексуално однесување забрането со закон, оценката за соодветноста на периодот на нивното прикажување треба да се темели врз степенот на експлицитност на прикажаните детали.

Член 7

Непристојни изрази и гестови

Употребата на непристојни изрази и гестови е прифатлива во одредени видови забавна програма, во играната програма како естетски елемент или во образовни и документарни програми што ја тематизираат уметничката примена на непристојниот (вулгарен) говор и неговите општествено мотивирани аспекти.

Во програмите кои се наменети за целото семејство, што се емитуваат на телевизиските програмски сервиси во периодот до 20:00 часот не е дозволена прекумерна употреба на непристојни изрази и гестови.

Член 8

Сугестибилни облици на однесување опасни за здравјето и безбедноста

Поради заштита на малолетниците, прикажувањето програми што содржат описи, сцени и/или глетки со однесување опасно за здравјето и безбедноста, кое лесно може да се имитира, мора секогаш да биде оправдано во соодветниот контекст.

Член 9

Програми со јасновидци

Контактните, интерактивни програми со јасновидци (тарот, астрологија, гатачи и слични методи) што непосредно сугерираат промени на персоналното поведение, мора да бидат означени како програми што не се препорачуваат за лица под 18 години, односно – може да се емитуваат само помеѓу 00:00 и 05:00 часот.

Ограничувањето на периодот на емитувањето не се однесува на куси, деперсонализираны прилози со дневен хороскоп, класифицирани како дел од програмата со забавна функција.

Член 10

Техники на хипноза

При прикажувањето аудиовизуелен материјал што содржи техники на хипноза, давателите на аудиовизуелни медиумски услуги мора да пристапуваат со крајна одговорност со цел да не предизвикаат негативни ефекти кај малолетниците, односно пред камерата не смее да се прикажува лице кое хипнотизира и целата негова вербална постапка.

Телевизиските програмски сервиси се должни пред почетокот и по паузите за рекламирање во ваквите програми, на екранот, а давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање на соодветно место во каталогот да објават предупредување дека програмата содржи техники на хипноза.

Член 11

Фотосензитивна епилепсија

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги се должни да ги преземат сите неопходни мерки да ги заштитат гледачите кои боледуваат од фотосензитивна епилепсија.

Телевизиските програмски сервиси се должни пред почетокот и по паузите за рекламирање во ваквите програми, на екранот, а давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање на соодветно место во каталогот, да објават предупредување дека во програмата има треперечка светлина.

Член 12

Симулирани вести

Симулираните вести кои се дел од некоја забавна, играна, документарна или друга програма или пак, се објави на давателот на аудиовизуелни медиумски услуги за неговите програми, не смеат да се прикажуваат на таков начин што ќе ги наведе гледачите да мислат дека она што го гледаат и слушаат се всушност вести или информации за нешто што реално се случило.

III. КАТЕГОРИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМИТЕ И ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОДИ

Член 13

Програми што подлежат на категоризација

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги се должни да ја категоризираат вкупната програма што се емитува на телевизииските програмски

сервиси или се нуди во каталогот на аудиовизуелните медиумски услуги по барање, со исклучок на вестите и информативните програми.

Член 14

Критериуми за категоризација на програмите

Уредникот, врз основа на својата етичка свест и уредничка одговорност, треба мошне внимателно да процени дали во конкретниот програмски контекст е нужно емитувањето содржини потенцијално штетни за малолетните лица.

При прегледувањето на содржината и при категоризацијата на програмите, давателите на аудиовизуелни медиумски услуги треба да ги земаат предвид следниве критериуми:

- бројот (зачестеноста) и природата на описите, сцените и/или глетките со насилство, еротика, сексуално однесување забрането со закон, непристоен (вулгарен) говор, сугестибилни облици на однесување лесни за имитација, а опасни за здравјето и безбедноста, поведение навредливо за човековото достоинство и сл.;
- сликовитоста и детализираноста со кои се креира очигледна бруталност и/или вулгарност на описите, на сцените и/или на глетките;
- проценката дали описите, сцените и/или глетките на насилство, еротика, сексуално однесување забрането со закон, непристоен (вулгарен) говор, сугестибилни облици на однесување лесни за имитација, а опасни за здравјето и безбедноста, и поведение навредливо за човековото достоинство, претставуваат комплементарни елементи во драмски заплет, или пак во контекст на образовна, документарна и/или информативна програма;
- дали насилството се сугерира како начин за разрешување конфликти;
- зачестеноста и времетраењето на крупни планови и/или на детални вербални, графички и/или текстуални описи, сцени и/или глетки на бруталност и на вулгарност;
- придружните естетски ефекти: музика, маски, шминка и други графички, сценографски и/или костимографски елементи кои можат да предизвикаат вознемиреност или да го засилат чувството на страв и на понижување на човечкото достоинство;
- психологијата зад карактерите, и проблематичноста на контроверзните заклучоци од екстровеерните и од интровоерните аспекти на ликовите и нивните мотиви за насилно однесување, кои можат сугестивно да делуваат врз малолетните лица;
- описите, сцените и/или глетките на малолетници втурнати во брутални и/или во вулгарни ситуации;
- режисерскиот и сценаристичкиот третман на насилството и на еротиката: глорификација или неутрализација, конструирани преку описи и преку развој на цели сцени и/или глетки на бруталност и на вулгарност;
- режисерскиот и сценаристичкиот пристап спрема контроверзни теми: поттикнување расна, верска, етничка, родова или нетрпеливост врз која било друга основа, наркоманија, самоубиство, инцест, педофилија, силување, крвни деликти, и слични облици на закани и/или на последици од психо-физичка тортура.

Член 15

Категории програми

Програмите кои подлежат на категоризација се класифицираат во следните пет категории:

- Прва категорија - програми наменети за целата публика;

- Втора категорија - програми што не се препорачуваат за деца под 8 години, за чие следење се препорачува надзор од родител или старател;
- Трета категорија - програми што не се препорачуваат за деца под 12 години, за чие следење е неопходен надзор од родител или старател;
- Четврта категорија - програми што не се препорачуваат за деца под 16 години, за чие следење е неопходен надзор од родител или старател;
- Петта категорија - програми што не се соодветни за публика под 18 години.

Член 16

Временски периоди за категориите програми

Во зависност од очекуваниот состав на публиката, категориите програми можат да се емитуваат во следните временски периоди:

- Првата и втората категорија програми се емитуваат во текот на целото деноноќие;
- Третата категорија се емитува во периодот од 20:00 до 05:00 часот;
- Четвртата категорија се емитува во периодот од 22:00 до 05:00 часот;
- Петтата категорија се емитува во периодот од 00:00 до 05:00 часот.

Член 17

Описи на категориите програми

Категориите аудиовизуелни програми утврдени во член 15 од овој Правилник се определуваат според следниве описи:

- (1) **Прва категорија - програми наменети за целата публика.** Програми кои може да се емитуваат во текот на целото деноноќие и кои може да ги следи и најшироката публика вклучувајќи ги и децата од претшколска возраст. Употребата на непристоен (вулгарен) говор треба да биде сведена на најмало можно ниво. Прикажувањето голо човечко тело е дозволено исклучиво во неутрална природна појавност, надвор од каков било еротски контекст. Не е препорачливо прикажување вистинско оружје. Упатно е описите, сцените и/или глетките со чинови на насилство да се ограничат исклучиво на ненагласени закани без каков било израз на вербална и/или на психо-физичка суровост во меѓучовечките односи. Забрането е прикажување наркоманија, алкохолизам и слични видови девијантно однесување. Сцените на страв треба да бидат осмислени сообразно со возраста на најмладите гледачи.
- (2) **Втора категорија - програми што не се препорачуваат за деца под 8 години, за чие следење се препорачува надзор од родител или старател.** Може да се емитуваат во текот на целото деноноќие, со препорака да се гледаат со надзор од родител или старател. Можен е опфат на посериозни теми: девијантно однесување, семејно насилство, расизам и слично, меѓутоа програмите во ниту еден случај не смеат да поттикнуваат, ниту пак во себе да вклучуваат каква било афирмација на девијантно однесување или на поведение навредливо за човековото достоинство. Не е дозволена пренагласена употреба на непристоен (вулгарен) говор. Неутрална, природна појавност на голо човечко тело е дозволена, меѓутоа без каков било вулгарен сексуален контекст. Описите, сцените и/или глетките со еротика мора да бидат исклучително ретки и сосем ненагласени, дискретни и без вулгарни алузии. Дозволено е умерено прикажување насилство, но, без детали на суровост, оправдано во заплетот на сценариото, без да се нагласува присуството на вистинско оружје или на опасни техники за меѓучовечка пресметка.

- (3) **Трета категорија - програми што не се препорачуваат за деца под 12 години, за чие следење е неопходен надзор од родител или старател.** Програми чие сценарио вклучува систематски и зачестени описи, сцени и/или глетки на психо-физичко насилство, кои можат да ги растревожат малолетните лица. Обработката сериозни теми е прифатлива, но треба да биде соодветна за пропишаната возраст на публиката. Дозволена е употреба непристоен говор, вулгарности и бруталности, меѓутоа мора да биде сведена на разумна мерка и да биде оправдана со нужната функција во драмскиот или во информативно-документарниот контекст на програмата. Описите, сцените и/или глетките со насилство и со еротика, и евентуалната заемна врска меѓу овие два фактора во развојот на наративот, не треба да ги нагласуваат физичките повреди и/или психо-физичките последици од повреди, ниту пак да се фокусираат на непристојни физички детали. Не треба да им се придава претерана важност на оружје и на техники за меѓучовечка пресметка лесни за имитација, со опасен потенцијал сугестивно да делуваат врз психолошки помалку стабилните и врз емоционално ранливите делови од публиката. Прикажувањето наркоманија е дозволено меѓутоа без детална разработка на фазите од чинот на карактеризација на ликовите, и комплементарно во целината на различните видови играна, образовна, информативна и/или документарна програма. Најавите за ваквите програми не смеат да бидат составени од описи, сцени и/или глетки што можат да ги вознемират малолетните лица.
- (4) **Четврта категорија - програми што не се препорачуваат за деца под 16 години, за чие следење е неопходен надзор од родител или старател.** Програми чие сценарио вклучува систематски и зачестени описи, сцени и/или глетки на психо-физичко насилство, кои можат да ги растревожат малолетните лица. Нема ограничувања на темите. Дозволена е честа употреба непристоен говор, меѓутоа тешко е прифатлива претерана употреба екстремно вулгарни изрази. Прикажувањето еротика и сексуални односи е дозволено, меѓутоа без експлицитни, порнографски детали. Неопходен е внимателно осмислен контекст за вербални и гестуални изрази кои имаат силна сексуална алузија и можат да го навредат човековото достоинство. Прикажувањето наркоманија е дозволено само без детална разработка на фазите од чинот на (зло)употреба на дрога, врамнотежено со укажувањето на последиците, и во функција на карактеризација на ликовите, комплементарно во целината на различните видови играна, образовна, информативна и/или документарна програма. Прифатливи се описи, сцени и/или глетки на насилство и последици на насилство, меѓутоа не и прикази на садизам, или каков било друг израз на нечовечност и на изживување врз луѓе и врз животни. Најавите за ваквите програми не смеат да бидат составени од описи, сцени и/или глетки што можат да ги вознемират малолетните лица.
- (5) **Петта категорија - програми што не се соодветни за публика под 18 години.** Се толерираат описите, сцените и/или глетките на насилство и последици од насилство, како и приказите на еротски односи. Се почитува автономното право и самосвеста на полнолетната личност да одлучува при избирањето вид и категорија програма што сака да ја проследи. Емитирањето порнографија и садизам е забрането и во ниту еден случај не треба да се доведува во врска со оваа категорија програми. Во оваа категорија програми нема ограничувања во врска со темите, а единствените ограничувања се во врска со начинот на нивната обработка.

Член 18

Распоредување на програмите што можат да им наштетат на малолетните лица во програмската шема

При планирањето на емитувањето на програмите што можат штетно да влијаат врз развојот на малолетните лица, телевизиските радиодифузери се должни да ги земат предвид следниве критериуми:

- природата на содржината што може да има штетно влијание врз малолетните лица;
- медиумската функција и жанрот на конкретната програма;
- бројот и возраста на малолетните лица што веројатно ќе ја следат програмата, имајќи ги предвид работните денови, викендите и празниците;
- веројатните очекувања на публиката во поглед на содржината на програмата во конкретно време од денот или во конкретен ден.

IV. АКУСТИЧНО ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ И ВИЗУЕЛНИ ЗНАЦИ - ПРЕДУПРЕДУВАЧКА СИГНАЛИЗАЦИЈА

Член 19

Програми во кои се аплицира предупредувачка сигнализација

Предупредувачката сигнализација задолжително се аплицира пред почетокот и за време на емитувањето на програмите на телевизиските програмски сервиси и на соодветно место до програмите достапни во каталогот на аудиовизуелните медиумски услуги по барање, и тоа:

- во сите видови играна програма, и
- во оние видови програми со информативна, образовна или забавна функција, кои било како целина или преку нивни делови, можат штетно да влијаат врз малолетните лица.

Член 20

Начин на аплицирање на предупредувачката сигнализација

Пред почетокот на телевизиските програми опфатени со член 19 од овој Правилник, задолжително се емитува предупредувачки сигнал што соодветствува на категоријата програма кој е комбинација од визуелен знак, текстуално, вербално и акустично предупредување, трае најмалку 10 секунди, и зафаќа најмалку 1/4 од видливиот дел од екранот.


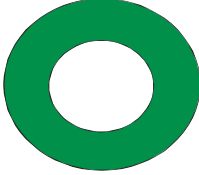
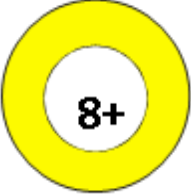
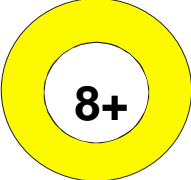
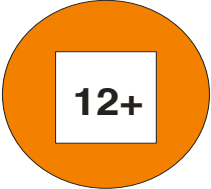
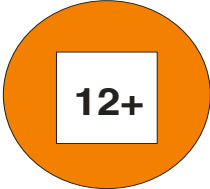
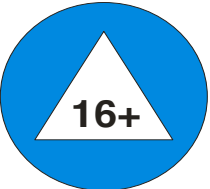
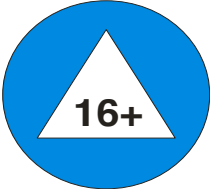
Во текот на телевизиските програми опфатени со член 19 од овој Правилник, постојано се емитува само визуелниот знак од предупредувачкиот сигнал, кој се аплицира со димензии од 1/32 во агол од видливиот дел од екранот. Исклучок се визуелните знаци за телевизиските програми со хипнотички техники и со треперечка светлина, кои се аплицираат на екранот по секоја пауза за рекламирање.

На соодветно место до програмите опфатени со член 19 од овој Правилник, достапни во каталогот на аудиовизуелните медиумски услуги по барање, задолжително се аплицира само визуелниот знак, што соодветствува на категоријата програма.

Член 21

Изглед и содржина на предупредувачката сигнализација

Предупредувачката сигнализација што се аплицира пред, до или во текот на програмите од страна на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги, изгледа вака:

Визуелни знаци	Предупредувачки сигнали
	 <p>цела публика</p> <p>Програми од прва категорија наменети за целата публика.</p>
	 <p>родителски надзор</p> <p>Програми од втора категорија што не се препорачуваат за деца под 8 години. Неопходен е надзор од родител или старател.</p>
	 <p>Програми од трета категорија што не се препорачуваат за деца под 12 години. Неопходен е надзор од родител или старател.</p>
	 <p>Програми од четврта категорија што не се препорачуваат за деца под 16 години. Неопходен е надзор од родител или старател.</p>

	 <p>Програми од петта категорија што не се соодветни за публика под 18 години.</p>
<p>Програма со хипнотички техники</p>	<p>Предупредување: Програмата содржи хипнотички техники</p>
<p>Програма со треперечка светлина</p>	<p>Предупредување: Програмата содржи треперечка светлина која може да им наштети на гледачите кои боледуваат од фотосензитивна епилепсија</p>

Член 22
Објави за програмите

Објавите (промотивните најави) за програмите на радиодифузерите не смеат да содржат описи, сцени и/или глетки што можат да им нанесат штета на малолетните лица.

Објавите од став 1 на овој член задолжително треба да бидат обележани со визуелниот знак што ја сигнализира категоријата програма што се најавува.

Објавите за програмите од петтата категорија не смеат да се емитуваат пред 22:00 часот.

V. СОДРЖИНИ ВО ВЕСТИТЕ И ИНФОРМАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

Член 23
Уредничка проценка за неопходноста на деталите

Кога вестите и информативните програми вклучуваат описи, сцени и/или глетки што можат штетно да влијаат врз малолетните лица, оправданоста на нивното прикажување мора да се темели врз одговорна уредничка проценка за неопходноста на деталите во таквиот материјал.

Објавувањето прилози на телевизиските програмски сервиси што посредуваат описи, сцени и/или глетки на насилство, аудиовизуелен материјал што може да го навреди или да го понижи човековото достоинство, други прилози чија содржина може сериозно да го загрози физичкиот, психичкиот и/или моралниот развој на малолетните лица, мора да биде во временски периоди од програмската шема кога се очекува дека малолетниците не ја следат програмата.

Професионалната одговорност на новинарот подразбира и дека жртвите на насилство треба да се третираат со максимален респект, а поради заштита на човековото достоинство нивните тела не треба да се прикажуваат во кадри со крупен план, освен во исклучителни случаи кога е тоа неизбежно поради целовитоста на информативниот материјал.

При објавувањето описи, сцени и/или глетки кои се користат како судски доказ, медиумската одговорност го задолжува уредникот на програмата внимателно да процени дали е неопходно информативниот капацитет на таквиот материјал да се вклучи во целината на прикажаната програма.

Член 24

Предупредувачки коментар

Доколку прилозите или составните делови на прилозите во вестите и во информативните програми вклучуваат содржини што можат да ги вознемират малолетните лица, телевизиските радиодифузери се должни да ги најават со предупредувачки коментар од водителот.

Овој пристап, во ниту еден случај, не подразбира рестрикција на темите и на настаните за кои треба да се известува, меѓутоа емитувањето мора да биде проследено со новинарски и/или со стручен коментар кој ќе овозможи објективност на информативната перспектива.

Член 25

Малолетници - сторители или жртви на кривични дела

Доколку во вестите се известува за малолетни лица кои се сторители, сведоци, или жртви на сексуално насилство или на други кривични дела, давателите на аудиовизуелни медиумски услуги треба да бидат особено внимателни да не објавуваат описи, детали, слики или какви било информации што можат на директен или индиректен начин да укажат на нивниот идентитет.

VI. ПОСЕБНИ ОБВРСКИ ЗА АУДИОВИЗУЕЛНИТЕ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ ПО БАРАЊЕ

Член 26

Технички мерки за заштита на малолетните лица

Давателите на аудиовизуелните медиумски услуги по барање се должни да обезбедат технички мерки со кои на малолетните лица ќе им се оневозможи пристап до содржините што можат да им наштетат.

Техничките мерки од ставот 1 на овој член можат да бидат:

- кодови за лична идентификација (ПИН кодови) со кои давателот на аудиовизуелната медиумска услуга по барање може да ја провери возраста на корисникот пред да му овозможи пристап до кодирани содржини категоризирани и означени согласно одредбите на овој Правилник;
- филтрирање на содржините категоризирани од давателот на аудиовизуелната медиумска услуга по барање и означени согласно одредбите на овој Правилник;
- примена на независни системи за филтрирање кои ја анализираат програмата, ја препознаваат и ја исклучуваат штетната содржина врз основа на категории што ги дефинира родителот/старателот;
- примена на други софтвери со кои на родителите/старателите им се овозможува да го блокираат пристапот на малолетниците до содржините што можат да им наштетат.

Член 27

Презентирање и означување на програмите што можат да им наштетат на малолетниците

Давателите на аудиовизуелните медиумски услуги по барање се должни содржините преземени од телевизиските програмски сервиси од Република Македонија и другите содржини достапни во каталогот по барање, што можат штетно да влијаат врз развојот на малолетните лица, да ги означат со предупредувачка сигнализација при секое нивно наведување во каталогот со програми, и во објавите за програмите.

Информациите за петтата категорија програми можат да се презентираат само како дел од услуга која е достапна за плаќање, без оглед дали се работи за услуга со претплата или со плаќање по секое поединечно гледање.

VII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 28

Со влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за заштита на малолетната публика од програми што можат штетно да влијаат врз нејзиниот физички, психички и морален развој („Службен весник на Република Македонија“ бр. 21/07).

Член 29

Давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање треба да го усогласат своето работење со одредбите на овој Правилник во рок од 2 (два) месеца од денот на неговото влегување во сила.

Член 30

Овој Правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Претседател на Советот

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ, с.р.

Бр. 01-5777/1
21.11. 2014 година
С к о п ј е